

Prosjektplan Ørlandet

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- ARVE GAUSEN, signert 27.04.2026 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet inneholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å beskrive sentrale sider av kommunens økonomiske situasjon og å undersøke om kommunen har lagt til rette for å ivareta egen handleevne over tid i økonomiplanprosessen. Forvaltningsrevisjonen vil også undersøke om kommunens budsjettstyring og rapportering bidrar til å ivareta egen handlingsevne og økonomisk bærekraft.

PROBLEMSTILLINGER

- Hvordan er den økonomiske situasjonen i Ørland kommune?
- Ivaretar budsjettprosessen økonomisk bærekraft?
- Har kommunen rutiner og praksis for budsjettoppfølging og rapportering som ivaretar økonomisk bærekraft?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 360

Rapport til sekretær: 16.4.27

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Arve Gausen

arve.gausen@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 40496309

2 MANDAT

I dette kapitlet redegjøres det for bestillingen.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Ørland kommune bestilte den 9.3.2026, sak 13 en forvaltningsrevisjon om kommunens økonomistyring. Følgende problemstillinger ønskes besvart, ifølge bestillingen:

- Har kommunen analysert tidligere års regnskap og iverksatt tiltak for å bedre økonomistyringen og sikre økonomisk bærekraft?
- Er budsjettene realistiske og tilpasset demografisk utvikling og tjenestebehov?
- Har kommunen gode rutiner for økonomistyring, rapportering og internkontroll?
- Får kommunestyret tilstrekkelig med forsvarlig behandlingstid og styringsinformasjon til å følge opp økonomien?

Bestillingen tar utgangspunkt i Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Økonomisk bærekraft og handlingsevne er forankret i kommuneloven § 14-1, som stiller grunnleggende krav til økonomiforvaltningen. Bestemmelsen består av tre ledd:

1. Kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Revisor oppfatter at dette medfører at den økonomiske utviklingen ikke må svekke muligheten til å opprettholde dagens tjenestetilbud i framtiden.
2. Kommunen skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi. Planleggingen skal legge til rette for utvikling av kommunesamfunnet og ivareta kommunale, regionale og nasjonale mål og oppgaver. Revisor oppfatter at dette medfører god planlegging styrker kommunestyrets mulighet til å gjennomføre sine prioriteringer og utvikle tjenestetilbudet og lokalsamfunnet i takt med endrede behov og tilgjengelige ressurser.
3. Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Revisor oppfatter at dette medfører blant annet å sikre at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Verktøy for å ivareta generalbestemmelsen

Kommuneloven § 14-2 viser til obligatoriske verktøy i kommunens oppgave med å ivareta generalbestemmelsen. Disse omfatter:

- Økonomiplan og årsbudsjett
- Årsregnskap og årsberetning

- Finansielle måltall
- Økonomireglement
- Finansreglement

Krav til økonomiplan og årsbudsjett

Kommuneloven § 14-4 regulerer kravene til økonomiplanen og årsbudsjettet. De skal:

- vise hvordan kommunen følger opp langsiktige utfordringer, mål og strategier,
- synliggjøre kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger,
- tydeliggjøre mål og premisser som ligger til grunn,
- vise forventet utvikling i økonomi, gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.

Realismekravet i § 14-4 tredje ledd innebærer at budsjetterte bevilgninger og inntekter skal bygge på det som kan påregnes. Kommunal- og distriktsdepartementet presiserte i 2015 at kommunen bør legge et forsiktighetsprinsipp til grunn når den utarbeider anslag. NOU 2016:4 viser videre til at lovforslaget med ny kommunelov innebærer i hovedsak at økonomireglene fra forrige lov videreføres. Tidligere Kommuneloven § 46 nr. 3 slår fast at årsbudsjettet skal være realistisk. Dette innebærer at de enkelte bevilgninger og de inntekter budsjettet bygger på, skal være ført opp ut fra hva som kan påregnes, jf. Ot. prp. nr. 4315 (1999-2000) s. 130. Ved utforming av anslag bør et forsiktighetsprinsipp legges til grunn.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Etter kommuneloven § 14-3 skal innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den. Kommunedirektøren har etter § 13-1 ansvar for å påse at sakene som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at utredningen gir et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.

Finansielle måltall

Kommunen skal fastsette finansielle måltall for utviklingen av egen økonomi. Ifølge lovkommentarene skal måltallene være hjelpemidler i den langsiktige styringen av kommunens økonomi.

Krav til budsjettstyring

Kommuneloven § 14-5 regulerer budsjettstyringen. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnede organer. Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er

nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse. Realistiske budsjetter er avgjørende for å sikre økonomisk handleevne over tid.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med årsbudsjettet, jf. § 14-5 tredje ledd. Dersom rapporteringen viser vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå nødvendige budsjettendringer.

2.3 Kommunens organisering

Øverste administrative leder i Ørlandet er kommunedirektør. Ørland kommune organisert i fem sektorer, med hver sin kommunalsjef. De fem sektorene er: økonomi og virksomhetsstyring, helse og familie, oppvekst og utdanning, samfunnsutvikling og tekniske tjenester og kultur og idrett. Organiseringen ifølge hjemmesiden er vist i figur 1¹.

Figur 1. Organisasjonskart Ørland kommune, august 2025

¹ [Organisasjonskart - Ørland kommune](#)

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil besvares i rapporten:

- Hvordan er den økonomiske situasjonen i Ørland kommune?

Problemstillingen besvares beskrivende og vurderes ikke opp mot revisjonskriterier. Revisor vil her informere om hva som beskriver sentrale sider av kommunens økonomiske situasjon. Det vil være aktuelt å se på kommunens økonomiske situasjon fra 2023 og frem til i dag. Det kan være relevant å sammenligne kommunens størrelser med andre (kommuner, KOSTRA-gruppe og fylke). Aktuelle størrelser er blant annet netto/brutto driftsresultat, disposisjonsfond og netto lånegjeld (alle i prosent av driftsinntekter). Andre størrelser kan bli lagt til underveis i prosjektet. Revisor vil presentere data om den økonomiske situasjonen til kommunen fra ulike kilder.

- Ivaretar budsjettprosessen økonomisk bærekraft?

Problemstillingen vil undersøke ulike perspektiver knyttet til hvordan kommunen jobber med økonomiplanleggingen. Det er sentralt å undersøke om kommunen jobber systematisk med å planlegge for økonomisk bærekraft.

Det er aktuelt å se på om kommunens planverk, rutiner og reglement for økonomiplanlegging ivaretar økonomisk bærekraft. Sentralt er også hvordan administrasjonen legger til rette for politisk medvirkning tidlig nok i økonomiplanleggingen. Revisor vil også undersøke hvordan oppfølging av dette arbeidet er. Problemstillingen vil se på hvordan forhold som har stor betydning for kommunens økonomi, eksempelvis demografi, rentekostnader, vedlikeholdsetterslep og andre spesifikke forhold i kommunen er ivare tatt i vurderingene av kommunens budsjettering.

- Har kommunen rutiner og praksis for budsjettoppfølging og rapportering som ivaretar økonomisk bærekraft?

Problemstillingen vil undersøke kommunens rutiner og praksis knyttet til oppfølging av vedtatt budsjett, både administrativt og opp mot politisk nivå. Blant annet vil det være relevant å undersøke om kommunen har styrende dokumenter, verktøy og rutiner for budsjettstyring og økonomisk rapportering. Et sentralt moment i oppfølging av budsjett, er om kommunen tidsnok er i stand til å avdekke og korrigere budsjettavvik til folkevalgte, gjennom tiltak i innværende

budsjettår. Videre vil det være aktuelt å undersøke om kommunen har planer for finansering av tiltakene og videre oppfølging, slik at realisme og balanse i budsjettet sikres. Administrasjonens kvalitetssikring av rapporteringer er også relevant å undersøke.

3.2 Avgrensing

Revisor vil presentere overordnet statistikk fra 2023 og fram til i dag samt intervjudata, som vil kunne gi et bilde av hvordan den økonomiske situasjonen har utviklet seg.

Når det gjelder presentasjon av statistikk som beskriver kommunens økonomiske situasjon, vil revisor hente innspill fra administrasjonen knyttet til sammenlignbare kommuner. Revisor vil på bakgrunn av innspill og annen informasjon ta avgjørelsen om hvilke sammenlignbare kommuner som eventuelt skal benyttes i analysen.

For å ivareta aktualitet vil forvaltningsrevisjonen i problemstilling om budsjettprosess avgrenses til kommunens budsjettprosess frem mot økonomiplan 2027-2030 og budsjett 2027. Når det gjelder problemstillingen om budsjettstyring og rapportering, vil revisor i hovedsak se på rapporteringer knyttet til budsjettåret 2026 og synliggjøre vesentlige endringer i denne. Grunnen til dette er at det i tidsperioden revisjonen gjennomføres vil være få økonomiske rapporteringer knyttet til budsjettet 2026 som behandles politisk.

3.3 Kilder til kriterier

I en forvaltningsrevisjon utledes det revisjonskriterier fra autoritative kilder som grunnlag for revisjonen. Aktuelle kilder til revisjonskriterier er følgende:

- Kommuneloven med tilhørende forskrift (2018)
- Økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner, veileder, Kommunal- og distriktsdepartementet (2013)
- Anbefalinger til folkevalgtes involvering i kommunale budsjettprosesser, Telemarksforskning (2024)
- Kommunens egne reglementer

3.4 Metoder for innsamling av data

Når kommunens budsjettprosess, budsjettstyring og rapportering skal undersøkes, er det nødvendig å gjennomgå relevant dokumentasjon. Dette omfatter systemer og rutiner for budsjettarbeidet og budsjettoppfølging. Det gjelder både interne administrative dokumenter og politiske dokumenter. I tillegg er dokumentasjon av finansielle måltall, fastsettelsen av disse og eventuelle endringer relevant dokumentasjon.

Gjennom den finansielle revisjonen som Revisjon Midt-Norge SA gjennomfører, har vi tilgang til kommunens økonomisystem og kan hente ut opplysninger som er relevant i denne forvaltningsrevisjonen.

For å få en god forståelse av budsjettprosessen og budsjettoppfølging, er det aktuelt å intervju ansatte i kommunen som har en sentral rolle i budsjettprosessen og budsjettoppfølging. Dette er blant annet økonomisjef og ledende ansatte med budsjettansvar.

Det kan være aktuelt å sende ut en spørreundersøkelse til kommunes ansatte med budsjett- og rapporteringsansvar på enhets- og/eller avdelingsnivå. Videre kan det være aktuelt å intervju et utvalg fra formannskapet som er kommunens økonomiutvalg. Dette for å få informasjon om hvordan saksbehandling knyttet til budsjett/økonomiplan og budsjettreportering til folkevalgte praktiseres i kommunen.

Revisor vil underveis i prosjektet gjøre vurderinger av hvilke metoder som vil være mest hensiktsmessig for å svare ut problemstillingene.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Arve Gausen
Prosjektmedarbeider	Marie Husøy Sæther
Kvalitetssikrer	Bjørg Langset Flotve
Kvalitetssikrer	Hanne Marit Ulseth Bjerkan

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	9.3.26
Prosjektplan til sekretær	28.4.2026
Oppstartsmøte	September 2026
Datainnsamling ferdig	26.2.27
Rapport til uttalelse	22.3.27
Rapport til sekretær	16.4.27

Orkanger 28.4.26

Oppdragsansvarlig revisor

Arve Gausen

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Vurdering av uavhengighet.

Revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Prosjektnr: FR1384 økonomisk styring	Kommune: Ørland
--------------------------------------	-----------------

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 ISA 200 - Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 ISA 220 - Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 ISA 300 - Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8 Standard for eierskapskontroll RSK 002 pkt. 3
--

Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Sted: Orkanger Dato: 23.04.26

Rolle: Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Navn: Arve Gausen

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7716 Steinkjer

post@revisjonmidt norge.no
907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 90 2310 MVA

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Dokumentet er signert digitalt av:

- ARVE GAUSEN, 27.04.2026

Forseglet av

Posten Norge